

БҮГҮ КҮШТҮ — КОММУНИЗМ ТУРГУЗУУШКУНУНГА

Эш Н. В. ПОДГОРНЫЙНЫҢ сонгукчулар-биле үжүрәжыышкыны

Советтүү уеде делегей реакциялынын кол шимчелдиги "кучу болуп турар" америк империализм агрессия чорутуушунанары 1901-ла кыпсы рынче кирген. Оон буруузу-биле че- бамбураазиян аныс-буру районна- ларына дайын эгэлгилер кытыла, буту- нинги тайымга кыжыалып турар де- легейин чизиг кыристер тыпты.

Штаттарынын Вьетнам Демократтык Республикасына удуру бугу вьетнамды улзулга улуу келингин туулгенин элдеримиздин чалбыгы улам улгайымыз турар. Косталга болган камааршылар пас коркука оон тоойлу буттар эртеледен америк империалистер самолёттеринин булга ичкер болотур.

Бистин партиязы болгаш күрүгүе, бүт өзүсө кижилер маадрыт. Вьетнам дуусту чептү хосталды дамыны изин-биле дегин, аңаа болуптик, экономикти болгаш шаңгыл дуулаахчыны көргүзүп турар. Вьетнам аянулор оон дуудайны өөрүп четтиргени хей уду илериди оон аяктыны земгелде турган. Бир аяс херек алаар, бистин дуулаахчыны хууа каттанып болу.

АВШ-тың шериг авантюразы че-
динчиинер челип албай турары
Вьетнамда болушкункарынын байла-
ды көргүзүп турар. Вьетнам улус-
аажок хей чындритдериг болуп ту-
рар америк агрессорларга шийитип
дип сөгүшүп тазалангыны тудат.

Америк империалисттерин делегейин
дыкка хай чурттарыга улам чиди-
мал берүү шаан туур. уаураа
нымшкыннын шимчээшкени Катмыш
кан Штаттарынч болунда калбары
туур. Бистин аягтын өнүктүрүлүш
тин шынчы херэ тилээр, олар тил
делгени чедин алыр дээринге бисте
бузурелдиг бис!

Социалисттик лагеринин өскө би-
чтеринде — революстуг Күбуга узду-
америк зайынырактарнын чоокта-
чаа чыгган очукч-чөпгөзми бүтү де-
легейге хордаашкыннын болгаш ки-
лейнээшкыннин чалгын зайыны

Мерген. Бүбө чакатын ап тураткан шийтпирлиг хемчеглери, Бүбө а нуктерия шийтпирлиги-биле детек нинин дугайында Совет Эвнелелин болгаш өскө-дә социализмг чүртүр ыкм Мелегзедери империализмин талаялында кылган кыжаныышкын нарын чылча шаарында бистин чүртүрүмүстү белегини дугайы

Дайын айымалынын база бир елди Европанын төүндө туруп турар. Барымы Германияга ажаш негекчи күштер базаны улам көдүрүп база дүржөктөп, немец улуусту угаан базаны болташ сагыш-сеткилини поинизмши болташ милитаризмши.

[illegible][illegible]

Бис суурларны катат туткулааныс бис, бистин хоорайларыыс мурнуку-
лунан артык чараш аларгылаан.

Бис шахталарны болгаш заводтарны катарга тургузул, чаа мун-мунуя тутуусу. Ынчаа-чаа аярурген, хилин-чектеттирген, аштан болгаш аарыгана элген чээрби миллион совет кижилер — бистин аааларымысты болгаш аааларымысты, бистин оолдарымыс-ны болгаш уруу аарыганымысты, аруу-муну аарыганымысты.

(Тенчүзү 2-ги арында).

Ы Т Т Ы Н Г А Н

[illegible]

ажиглалга киригени онза байырлал болур тууджуларга, мовтаажиктерге өөрүл четтир-
ундан плереткейер.

И секретары С. К. Тока митингге сөс ап чүө-
ликаның наймыслаынга телевидениени ажит-
мыдыралга уагз болуушкун болур дээрин дем-
омунчиствг партияны болгаш Совет зазактыг

изиниң дугайын солунуң 4-кү аршында
(улар).

Закарпатьскін чай чурмалы.
ЧУРУКА: «Мир» деп электродамчыдыгазынын шугуму. Ол шугум акы дуина!
 словакияже барган.
 Фото Л. Ковганныны. СЭТА-ның фотохрониказы.

(Кызылдың телевидениенин дугайын солунуң 4-кү аршыдаң номчуңар, эргим номчукчулар).

ДААРТА СОҢГУЛДА ХУНУ

Шың 12-ле бистия курунестин эрге-чагыргамында дээд органы—СЭКП-ниң Дээди Советинге сонгулда хуу. Социалист демократиянын түгүзүп алаа-биле, оон чайылыштык тилектериниң демде болуп, бистин түгүзүсүсөө моон журнуула эртин турган сонгулдаар-биле бер лемей, бо сонгулдаа узе узе коммунистерин болгаш партия кекжигу эвестерин бузулбас богу дээш боттарыннык бадылашкынын бербишан, боктуз бикымны болгаш тилектериниң делегейге база катан юргүрер. Совет курунестин дээди органына сонгулда — бистия уаустун чыгыс эвистиң уузг байырлаам.

СЭКП-ниң XXIII съездининиң хулаас алганы, бистин партиялыктын Программаны амдыралда боттатым, партиянын XXIII съездининиң бадылааны беш чымдык Директиваларына, СЭКП ТК-ның май Пленумунуң шиптирлеринге сорук кыргар совет уаустун күш-ажымчы болгаш политиктиң көдүрүшкүнүнүң үезинде ССРЭ-ниң Дээди Советинге бо сонгулда эртин турар.

Совет чурт коммунизм тургузушкунуңуң херээнге чаа-чаа шыла-рагтай тилектериниң чедип ап турар. Чеди чыл планынын үзүтүр талаа-биле көрдүнгөн сорулгаларың чедиптигиниң күсүттериниң. Чымда-лаа болгаш херектеге ачылган национал орулга 53 хуу, а уаустуң продукцияны бугурунениң хемчээл—89 хуу өскөн. Узе узе ажал-агым-ның кол бугурулгелер фондустары 92 хууа көвүдөн, уаустуң планмында ажыр 46 миллиард рубльдин продукцияны бугуруп үндүргөн. Нефтин, газын, демир туламынын, өңүт металлдарын, химия чыг-эвистиң болгаш өске-даа ажалыг казымалдарын чаа-чаа черлерин шипчипен тышкаа база уаустуңе ачылга-лаа кириген. Коммунист партиянык уаустуңула-биле, бүтү совет уаустуң илдепейл киржалганы-биле сөөлү чымдарда көдө ажал-агым талаа-биле чугула хемчегерин боттандырган болгаш СЭКП ТК-ның май Пленуму чер ажалын сайырдым дугайында амдыралда программаны амдырал кылган. Төрөн партия-нык салгал сорулгалары боттандырылган көдө узе кээде болса, Совет эртинин болгаш узе өрөдүстениң херээнде шыла-рагтай чедиптигиниң бүтү делегей магалап турар. Оларынч эл дээш болса, октаргайже орукту бистия түгүзүсүс бир дугайында боттанды-ган, ам үрүтүлүш турары болур. Совет эртем бистия уаустун, совет курунестин эрге-ажымчы, тайбың күш-ажымга, коммунизм тургузушкуну-кага бараан болуп турар.

Совет курунестин тайбыңа ынакымдыг эвистиң дашкык политика-ны чаа-чаа тилектериниң чедип ап турар. Оң ылантыг бадыткам узе делегей дайымын кысып үндүрүс дээш АКШ-тун чыгырчык бо-лүтүге баштапкан империалистерниң кара сажыгын планмынын буу-руп дүжүп турары болур. Чесептегеннишкенин дүжүрениң айтырмын дүргөн шиптирлээр дугайында Совет чазактын улаа-дараа кылын турар саналдары делегейин тайбыңа ынакымдыг бүтү кижилерин дөткөм-чирин ап, дайын кысыкчыларын сойгалар турар. Бистин түгүзүсүң бүтү уаусту Совет чазактын дашкык политикамын дөткөп, делегейге тайбың дээш бүтү түзүп кылын турар.

Пролетарият диктатурамын курунестин — Совет куруне ам бүтү уа-устуң курунест богу берген. Совет курунестин делегейге өң-не демократ-тынын ол байдал богу-ла маргыш чогу-биле бадыткап турар. Чугаа чаа ниятлелдин — социализм. Бугурут уаустуң демократиянын үезинде күш-ажымчы кижиниң мурунуга бүтү оруктар ачылганын, ол бодунуң чуртуну, оң байлактарын бугурут эвэн, бодунуң салым-чолуну эвэн богу берген. Социалист демократияны улам-на хөгжүдөр дээш партия-нык салым турар эчир сорулгаларын совет кижилер амдыралда бот-тандырып турар.

Совет ниятлелдин өң-не уаут чаалал алымшыларынның бирөөн болса, Советтер чуртуна национал айтыргын шиптирлерин болур. Ма-даа барымдаа кылдыр тыва уаустуң амдыралын, республиканың чечет-тешишкенин ап болур. Совет эрге-чагырганын чымдарыда Тыва респу-бликаның экономикамы, культураны шапкыны-биле хөгжөс, ажалын чоннарын материалдык чагай байдала бердөс. Тывада болбазын техника-биле чеспелестинген, бедик хөгжүдөлгө көдө ажал-агым түгү-түлгү, чурт уаустуң сайырдым, өскөр үзүлгө илдептерилди Тываның баштайгы уаустуң топтери — Ак-Довуракта «Тыва даг-дугу» комбинат-тың даг-дугу болбазырамыр. Фабрикамын бирги эвэсчө ачылга-лаа кирген. Төрөн чурт продукцияны бөре берген, ийги эвэстениң түзүп шыламын чоруп турар. Хоку-Аксамың «Тыва кобальт» комбинаты СЭКП-ниң XXIII съездинин Директиваларында көрдүнгөн, беш чымдык баса бир чугула түдүк болу берген. Тыва АССР-де уаустуң бугурулгелерин, түдүгүн, транспортун болгаш өске-даа амдырал хандырылга бугу-рулгелерин калбарып турары-биле ажалын агды хун бүрү төртүтүп турар. Тываның экономикамын болгаш култуурамын шапкын хөгжүдөлгөн херекчи болса, Тыва АССР-ниң Куруне түгүлэ Ленин орденин чалаттынганы болур. Совет курунестин дашкык национал поли-тикамын бистия чуртувустуң бүтү напчалары мдыкты-биле сажың чо-руларар.

СЭРЭ-ниң Дээди Советинге 1962 чымдык март 18-те болган сонгулда-нык сөөлүдө узе бистия чуртувустуң амдыралыга болгаш шыла-рагтай бозуушкунуң болса, 1966—1970 чымдарда СЭРЭ-ниң узе ажал-агым-нын хөгжүдөлгөн беш чыл планынын талаа-биле Директиваларын ху-лаас алган, СЭКП-ниң XXIII съездин болур. Беш чымдык Директивалар-ны — ол дөргө партиянык Программаны амдыралда боттандырыны, коммунизмниң материал-техниктиң базасын тургузушкунуңуң про-грамманы дүр. Партия чүм-ле амдырал кылар болур, оңу күсүдериң-ге бүтү совет узе кээде болса.

Партия чүм дей дир, мындыг болуп дээрине бижыг бугурулгел. Бо-дунуң программанында айткан ондур чагай сорулгаларын боттанды-рымче бүтү уаустуң күжүң эвэлдээр талаа-биле партиянык чаа чугу-ла хемчө болса, көдө ажал-агым улам мыйа хөгжүдөр, мыйаң чир ажалын сайырдым дугайында партиянык сорулгаларын СЭКП ТК-ның май Пленумуна тодаргай чугаалашканы болур. Коммунист тургузуш-кунуң кол болгаш сөңгарадың болбас сорулгаларынның бирөөн, оң шапкын фронтуну бүтү партиянык, бүтү совет уаустуң херэ — көдө ажал-агымга чаа көдүрүшкүнү партиянык уаустуңула-биле совет узе чедиптигиниң шиптирлээр дээрине чыгыш турар.

ЭРТИМ СОНГУЛДУГА! ДААРТА, ИЮНЬ 12-ЛЕ КОММУНИСТЕР-НИН БОЛГАШ ПАРТИЯ КЕЖИГУН ЭВЕСТЕРИНИ БУЗУЛБАС БЛО-ГУНУН КАДИДАТТАРЫ ДЭЭШ БОТТАРЫВЫСТЫН БАДЫЛАШКЫ-НЫВЫСТЫ ЧАҢГЫС ЭП-СЕКТИЛДИГ БЕРЭЛДИЦЕР! ШУНТУ СОНГУЛДУГАЖЕ!

ХООРКУУСКОМ ДАРГАЛАРЫ ЧУГААЛАП ТУР ЧУРТТАЛГА ФОНДУЗУ, ООҢ СЕПТЕЛГЕЗИ

СЭКП-ниң XXIII съездин чурт-талаа түдүг улам калбартып, ажал-гы чоннарын чазайгымын түтү-гөн бажынар-биле хандыр чугу-ла перспективтиг планын ачылгап кылган. Бистин чуртувуска беш чыл дүргүзүлгө 480 миллион дөрбөлүн метр шөлдүт чуртталга бажынарны ачылга-лаа кирер болгаш 65 милли-он өг-бүдө чаа бажынарже көжүп кирер.

Совет кижилерин, материалдык чагай байдала болгаш културлук дөңгөлөк сөксөк чокка бепип, чурт-талаа шөлдүт талаа-биле негелде-рин улам-на өзүп турар. Коммуни-ст партиянын болгаш Совет чазак-тын уаут сагыш салымшыкынын ачылга-лаа Тыва республиканын на-йысылды Кызыл хоорайнын улус ажал-агым шапкыны-биле хөгжүп, ажалын чоннарын амдырал хан-дырылгазы бепип турар. Чонунуң өздөсүс база улут. Ийчангам хоорайда чуртталга шөлдүт негелде хун буру уладалып турар. Эртен чеди чымдык дүргүзүлгө хоорайга эвөсчө эвес ажалдар кылдынган. Чеди чыл шиптинде 86134 дөрбөлүн метр шөлдүт чуртталга бажынарны ачылга-лаа кирген ийикке, азы 2569 өг-бүдө эки деритинген квартираларын алган. Чугаа 1965 чылда чуртталга бажы-нымын түдүгүс 2,1 миллион рубль-ди чарылган, 15,4 мүн дөрбөлүн метр чуртталга шөлдү ачылга-лаа кирген болса, бо чылын 14,9 мүн дөрбөлүн метр шөлдүт чуртталга тү-дү ачылга-лаа кирер.

Партия болгаш чазак чугаа чурт-талганың чаа туугаларына эвес, хар-мы бар турар чуртталга фондусту ажилдеринче, ону доктаамал эки байдалга ачылга-лаа кирер. Ам бешин хоорай ажал-агымнын ийги бадыла-нында чуртталга фондусту оң бүтү

фондуларын ийги түтүгөдөн 70 хуу ажал турар. Бурунениң ол үе-лүг фондусту камнаар, чуртталга ба-жынарны электер үрелер чоруктан камгалар болгаш чогур өбүдө сеп-телгезин чорудары — чуртталга бол-гаш септелге-тууту организацила-рынын база чурттакчыларынч эң чугула хулаасгези болур.

Кызыл хоорайнын чуртталга фон-дузунуң капитал септелгезинге ажаа салымшыкы чымды-на көвүдөп турар. Ол сорулгага 1964 чылда 259 мүн рубль, 1965 чылда 276 мүн рубль үндүргөн болса, 1966 чылда чуртталга фондустуң сеп-телгезин болгаш гачымдылга 353 мүн рубльди чаргыдарын панааан.

Эртен чымдык чуртталга бажы-нарнын капитал септелгезин кылар талаа-биле дыка улут ажалдар чо-руттунган. Ол үениң дүргүзүлгө На-йырал културчулуга 2, Баян-Кол ку-лтурчулуга 2 бажынарнын капитал септелгезин кылган. Эвэс хей квар-тиралыг чуртталга бажынарнын хоорайнык суг дамчыдылга, канализа-ция четкилеринге кошкан; чамдык бажынарнын ийги суг хандырылга-зынга кошкан болгаш гачымчы. Тайбың културчулуга нити ачыл-галары суг узуу алыр көчөлөрүн база суг-биле хандырынын сжа-жыларын түтүтүгөн.

Ийчанга-даа эртен чымдык пла-нын чугаа 92 хуу күсүттериниң демелдериң чугула. Капитал септе-лге талаа-биле ажалдарын шына-ры алааа куду. Бажынарнын сеп-төөш, ачылга-лаа кирериниң хуу-саалары саалап турар. Коммунал септелге-тууту эргелелин ажал-чынарныда күш-ажымдын сагыла-чуруму кошкаа, тууту материал-дары объектилерге чедирип турары организас чок болгаш транспортун

чедипшес чоруту чуртталга фондусту септелгезиниң темпизинге багай салаларыг болган. Механизмдер чорудар-чок-ла объектилерге чок бооп тур-дарынан ийикке, азы техниктиг үрелишкени болу бээрден ажалды көдүдүлгө хол-биле кылып турган.

Устүнде айтыттынган чымдааан-нарнын ужу бистия хоорайынык 100 дөрбөлүн метр чуртталга шөлдү септээриниң хуулаазы 30—35 хун, а өске хоорайларда ол ортумаа-биле чугаа 18 хун бооп турар. Бо чылын 3600 дөрбөлүн метр нити шөлдүт он үш чуртталга ба-жынарнын комплексинг септээр, хоорайнык суг дамчыдылга болгаш канализация четкилеринге эвэс каш бажынарны көжары, котельнаалар септээр, 2000 квартираларын гачы-чылар панааа көрдүнгөн. Айтытты-ган хемчегерин боттандырынга коммунал септелге-тууту эргелелин-де ажалын күжү болгаш туут ма-териалдары четчир. Ийчанга-даа чыл эргелелин бээр чуртталга фондустуң тос объектилерин дужаарынын орунуга ийи квартиралыг чугаа чам-гыс чуртталга бажынын “септеп, ачылга-лаа кирерин. Мындыг байдал-биле канча-даа эңтежи болбас. Бо чылдын бирги кварталында баз-ла ажалды сааладыр чорук коммунал септелге-тууту эргелелин уаусту-чулары аштер Юдункин, А. Новий-ский оларны халзетпейн турар, а Ком-мунал ажал-агым министрствозу (В. Еремеев, С. Новин) бо айтыр-гы хажымында туруп турар. Чам-дык чуртталга бажынарныга чору-дуп болур септелге-тууту ажалдары-нын он мидык хуулаазы эртен. Транспорт болгаш материал чогунуң хараазы-биле объектилерге ажал-чынарнын алаа турар чоруту хей. Түдүгү ажалчынар ортугаа кес-кү агитация ажалын чоруттайн, со-

циалист чарышты организаствайн турар, ажал графити база чок. Септелге тууту ажалдарын чору-дарла планын болтур эргелек чугу-ла. Хооркууском квартал санында ажал графитин бадылап берип тур-да-ла, ону уаустула бөлүдүрүр тур-жук, харын ажалды хемчээлин ай, квартал айы-биле дең эвес хулаап турар. Оң түнелдинде коммунал септелге-тууту эргелели бугу объек-тилерин лаара түдүп шылаас алдар, Түдүгү дужаар хуулаазы саалаар болгаш ажал хемчээли чогунуң ха-раазы-биле ажалын күжү таарыш-тур хулааттынмайн бар. Ийиг чорук улаа-дараа болуп келген.

Чуртталга бажынарнын капи-тал септелгезиниң талаа-биле ажалын панааа-даа бар турар солуга фондустуң коммунал септелге-тууту эргелелин чоп ачылга-лаа турары багай салдарын чедирип турар. Бирги болгаш ийги бажың эргеле-деринде бар солуга фондустуңа туут-уаут чуртталга бажынарны-дан чурттакчыларын көжүргөш, ол бажынарнын кышкы үезе септээр арганы бербейн турар. Чугаа дээр, солуга фондустуң квартираларын кара-тураа-биле эвэл алган чурт-такчыларын көжүрүп үндүрер хем-чегерин алабайн турар.

Хоорайны бажың эргелелин чорудуп турары үрүмк септелге чуртталга фондустуң камнап алы-рынга көчүтүлүг ажалыг. Мындыг таваарылда чуртталга бажы-нарнын кылга чогур септелгезиниң арганы уаадыр, септелге үезинде кыл-дыр ажал база шөлдүт эвес болур. Эртен чымдык үрүмк септелге хей түкүнүт ажаа чаргыдатынган. Бажың эргелелерин күжү-биле кунчаларын, пелькаларын, сонга, ажилтерин септелгезин чоруткан. Бо чылын чуртталга бажынарнын

үрүмк септелгезинге 84,5 мүн рубль көрдүнгөн, а эртен дөрт ай-ларын дүргүзүлгө чугаа 24,4 мүн рубльди ачылга-лаа. Хоорайны бажың эргелелериниң пелькалыктары аштер Сидоров биле Оловский олар-нын багай ачылгап турарын үстү-нде саннар көргүзүп турар-дыр.

Чуртталга фондустуң шынарын ажилдеринге курунелде берип турар ажаа-херектилерин долзуу-биле өй-шазда ачылга-лаа талаа, чамдыктын мурунда хоорайнык коммунал ажал-агым кылдыр, Коммунал ажал-агым министрствозунуң коммунал септелге-тууту эргелели бо херекте бар честерин чокку хуулаа уауткан, шиптирлэг хемчегерин алыр чугула. Чайгы узе чуртталга бажынарнын капитал септелгезин кылдырыга өң-не таарымчалыг. Ы-дыг талаа, ажалын күжүң хей кезин олче мөөнөп, септелге ажалдарында күш-ажымды органи-заствайн, оң сагыла-чуртунуң ажил-деринде бар солуга фондустуңа туут-уаут чуртталга бажынарны-дан чурттакчыларын көжүргөш, ол бажынарнын кышкы үезе септээр арганы бербейн турар. Чугаа дээр, солуга фондустуң квартираларын кара-тураа-биле эвэл алган чурт-такчыларын көжүрүп үндүрер хем-чегерин алабайн турар.

С. КРАСНЫЙ, Кызыл хооркуускомунч даргасы.

Чагыгларны—амдыралга!

СЭКП-ниң XXIII съездининиң төв-тууг шиптирлерин амдыралга боттандырып, «Тыва даг-дугу» ко-бинаттын даг-дугу арылгар фабри-казынын ийги эвэстениң түдүгү дүргөн дооскап, ачылга-лаа кирер дээш ак-довуракчалар улут көдү-рүшүлгө ачылгап турар үедө, ССРЭ-ниң Дээди Советинге сонгулда кампаанызыга белеткел ажалдарын харымсалгалыг үе-чазында Ак-Довурак хоорай Советинин күс-комуну, ажал-агым организацила-рынын сонгукчуларын чагыг-ларын канчаар күсүдөп келген, моон сонгаар боттандырып хем-чегерин тодаралары чугула.

Эртен чымдык чер-чер Советтерин-ге болуп эркен сонгулда үезинде болгаш депутаттарын өтөттеринде амдыралга мавыла боттандыра чогур чагыгларын сонгукчулар бер-гилээн турган. Депутаттарын дам-чытыр келген чагыгларга үндө-лөш, хооркууском чорудар хемчег-лерин ачылгап кылгаш, сессияларга чугаалажып, организастык ажалдар-ын чорудуп келген. Амдыралга бот-тандыраа чогур ден көргөн чагыг-ларын 88 хууу ам күсүттеринен.

сонгукчуларын чагыгларын хей нуруузу амдырал хандырылга айты-рыларын, чуртталга бажынарнын ту-дуп ачылга-лаа кирерин, хоорайны чазайгыдары, салгы, өмөкчө, култу-тура албан черлериниң четкизин кал-бартыр болуп турар. Хоорай Сове-динге сонгулда болганан бээр 32 болгаш 36 квартиралыг 5 мүн ажал дөрбөлүн метр шөлдүт 6 бажынын туудуп ачылга-лаа кирген болгаш бо чылын эвэс хей дөрбөлүн метр шөлдүт чуртталга түдүп доозар. Чуртталга бажынарнын капитал болгаш үрүмк септелгези кылган.

Бүтү-ининиң киржалгезинге да-йынып алгаш, хооркууском чагай-ажалга ажалын талаа-биле чамдык ажалдарын кылган. Хоорай-нын Май културчулуга асфальтаттынган болгаш хоорайда 4 мүн ажал ийги тырмып олуткан, хоорайны сугта-рылга арыктарын чаргып кылган. Чуртталга бажынарнын, бугурул-гелерин дөңгөлөшкөн чагай-агым-ды, нотагандар талаа-биле бугу-рулгелерин коллективтери, чурттак-чылар улут ажалдарын кылгаш болгаш чорудуп турарын демделээр чугула. Шагырнык № 6, 7, 8 сон-гулда округтарынын сонгукчуларын

нын чагыгларын ёзуугар бо суурга ийи кулукту казып, ачылга-лаа кир-ген. Ак-Довурак хоорай Советинге сон-гулда талаа-биле Эриктин, Майнын, Дагын № 4, 6, 12, 50 сонгулда ок-ругтарынын сонгукчуларын чам-гыс болгаш сажы ажалчыларын негелдериң-биле хары улаа 16 сажыг ажалдары маганынын туудуп, ачылга-лаа кирген. Шагыр суурда аш-чем маганынын база туткан. Са-дыг болгаш хей-инти чөмөчөлөз-нин бугурулгө четкилерин калбарып талаа-биле хемчегер алынып тур-дар. Ажалын чоннарын салгы хан-дырылазын улам-на экижирер талаа-биле СЭКП-ниң XXIII съездинин Директиваларында салдыган сору-галарын амдыралга боттандырып дээш Ак-Довуракта партия, совет ор-ганнары, ажал-агым организацила-ры хемчегерин ап турар.

Сонгукчуларын чагыгларын күс-сиди талаа-биле хооркуускомун болгаш «Тыва даг-дугу» тууту эрге-делениң кылыр ажалдары хей. 120 уругтар турар саж-санында, 280 орунуг амчелгени, 600 олутту култура бажынын тууду дөңгөш чугула ажалдар амгыга че-дир шуудавайн турарын миния хер-ек. Ол ышкан хоорайга уруглар-

О. МӨНГЕ-БАЙЫР, Ак-Довурак хоорай Советиниң куускомунч даргасы.

БҮГҮ КҮНҮТҮ — КОММУНИЗМ ТҮРГҮЗҮҮШКҮНҮНГА

(Төнчүзү. Эгези 1-ги арымда).

Бистия чурктеривисте өжөн не-гэринин бодолу чок. Ийчанга-даа бис герман империализмин араатан-дыг амдышкыныны болуштуңу хууда көргөн дүргүлүгүстан эки билер бис, мичангам ГФР-нин ил-даристик күштериниң чорудуп ту-рары өжөн негетик политикамын уаусту шиптирлэг демисежип турар бис. Бо демисеге Совет Эвилелин болгаш тайбыңа ынакымдыг өске-даа чурттарын талаа-биле Герман Демократия Республика — немец черде баштайгы социалист куруне, бистия шычы өнүгүсүс болгаш эвэ-лечивис илдепейл туржуп турар.

ГФР-ниң чыгырчык бөлүктөрүнн политикамы тайбынын эрге-ажым-га ууру болуп турар, ол — уластарга, оң иштинде немец улауска кыжа-нышкынын түгүзүп турар болгаш ону шиптирледиң биле өйүр шаарын негеш турар. Европанын айылга чок чоруту хандыры эң чугула айт-кыларын бирөөн болуп бар чылдар. Совет Эвилелин болгаш социали-ст өске-даа чурттарын бо айтыр талаа-биле хей улаа ийи үндүргөн саналдары Европанын чугула айты-рыларын тайбын шиптирлээриниң, Европанын айылга чок чорутуң бажы-гык системаны тургузушкунуң то-даргай программаны болуп турар.

Делегей аразында тургустунуп келген байдал делегейин ракета-адролут дайынынын кыжанын чал-дырынга, делегейин дүшүктүртүп чоруту чавырмалдарын демисе-ленте тайбынын бижыг болгаш ха-жык чок камгалаарын Совет Эви-лелин негеш турар. Бистия пар-тиямын болгаш курунестиниң ку-рженишкенин минар-даа улаа-дырган болтай.

Империалист реакцията узе де-мисеге социалист чурттарын ажал-агым кады ачылга-лаа бажы-наары оңаа уаусту-дугу болуп турар. Сөөлү чымдарда ол кады ачылга-лааа бүтү тала-биле: поли-тика, экономика болгаш шериг хе-

реэниң талаа-биле калбарган бол-гаш бижылганын. Бо талаа-биле өөрчүтүп түнүдөдөр чедип алдынган. Чагыс-өчпө болгаш улам ханы сы-рый катжымышкыне чүтүкүдү бис-тия партиямын XXIII съездинин-ге болгаш ажал-агым партияларын чокка чаа болулаан съездининге база катан көргүскөн. Социализм бүтү чурттарын аразына найы-ралды болгаш кады ачылга-лаа бажы-наарын бугу тала-биле бижылгаарына бодунан хамааржып бугу чүдүлгөн бодунуң интернационалчу хулаа-лгези, пролетары эп-сөткөл кат-жыштырмалынын принциптериниң шычы болуп турар Совет Эвилели кылып келген, кылын турар болгаш кажанда-даа кылар. Бо дөргө, ам-дырал кынаан, кара чыгыс шын по-литиктиг улааышкын, импери-ализмин аргасалыг планнарын үзе-ринге, тайбынын, депшилетин бол-гаш социализм улам мыйагыг че-динишкенине улам таарымчалыг байдалды аргаларын ол тургусту-турар.

Империализмге уаур кады чорудуп турар демиселдиң эрге-ажымн бол-гаш маалаалаш, бодунуң национал ба-рымалдааш, бодунуң национал ба-рыс социал хосталганын чедип ап турар уаустарга илдепейл дөткөм-чени көргүзүрениң чайгыш чок шуттуну совет куруне чорудуп турар. Көдөңалдыг дараалдыг пландың бодунан чокка чаа ап октаан чурт-тарга политиктиг дөткөмчени болгаш экономикамын дугаа-ламын көргүтүп, хамаарышас боттүп чоруктуң орут-га оларны бижыг туруп алырыга дуузалат турар бис. Ол чурттарга нео-колониализмин кичизин кедирерин арадалжып турар империалист ку-рунелерин халлашканынын өйүр-шавар талаа-биле оларга дуузалат турар бис.

Империалист бөлүктөрүнн аргес-си хөдөлүшкенин болгаш бо-далдарын сойгалал илдептишкан. Совет Эвилели оң-биле кады эны-бур нияткел тургусту-дугу күрөт-келерин тайбын кожа-хөлбө зогун-наары дээш түзүп турар. Бистин

чуртувус капиталист курунелер-биле таарымчалыг тайбын харылаа-ларын туудар дээш туруп турар, бис олар-биле экономика, салгы, өмөк, култура талаа-биле кады ачылга-лаа хөгжүдүп турар бис. Ий-чанга-даа курунелер аразынын ха-рылаааларын таарымчалыг ол ар-галы дамыныраак күштер идеология талаа-биле шүргүшүкчү, соци-алист чурттарга хоралыг кылдыр ажалдарын бодурубас бис. Ийиг хоогуз бодалдар-биле бугу өөрчүтүп олутар кижилер хандызы-биле чегели төөер алаар.

Бистин дашкык политикамы то-даргай сорулгалыг болгаш илдепей-лиг, принципалдыг болгаш чайгы-лыш чок. Харын оң ужурунда ула-дыр оң каала-биле дөткөп болгаш билип турар. Бистин Төрөн чур-тувустуң делегей талаа-биле байдал улам мыйа бижылгаарына, со-циализм болгаш коммунизм че-динишкенин тургузушкунуң таарым-чалыг байдалды хандырымче ула-ган дөңгөлөш дашкык политика ку-ламышкынын Совет Эвилели моон сонгаар-даа уламчылап чорудар.

Тайбынын кады хире үзүлгөн со-вет улус эки билер. Мөчөзүрениң тураскаалы, келер үедиг салгалар-нын дугайында сажы салымшыкын чамгыс минаула-даа серемчелде турар! Бистин Чесептег Кустлерис кандай-даа үеде бистин социалист чаалал алымшынарнымыс камга-лаа ап, өңдүктүрениң мурунуга интернационалчу хулаа-лгезини кү-сүдөп шыдааны дээш, оң күчүзү доктаамал бижылгаар бис.

Социализм болгаш коммунизм тургусту — бо болса коммунист партия баштан миллион-миллон ки-жилерин медедериң чогаалкыч ажалын чорудулаадыр. Ол тургустушкунче калбак массаларын хараа турар талаада, Совет эрге-ча-гырганын туруп турарын барык чартык чус чыл үезиниң тургусту-тургустуну келген хей-инти бол-гаш куруне организациаларын

ажык улуту-биле ажалдары негетти-нер. Социалист демократизм ам-дыралга боттандырынын талаа-биле ажалын чоннар депутаттарын Советтеринге оңаа хулаа-ла оңаажып турар. Харын-на Советтерин дамчы-тыр бистия улус социалист куруне болуп катжымып турарлар. Чам-дык мурунуга боттарын депутат-тарын дамчытыр. Советтерин дам-чытыр — көдө Советтер ССРЭ-ниң Дээди Советинге чедир — чоп болу-га хамааржып турар куруне эрге-чагырганын боттандырып турар. Оларын дамчытыр чоп болза нити куруне ужу-уткамын эң чугула ай-тырыларын-даа, чер-черге хамаа-рышкан хей-хей айтырыларын-даа шиптирлээр турар. Советтерин чоп буруу ол айтырыларын шипти-рлээр талаа-биле тускай ролдул болбайнаан харын. Ийчанга-даа Совет бурунуга кичээлгенин төүндө кээдө кижилер оң материалдык бол-гаш улаа-биле негелдериң ханды-рары туруп турар.

И. В. Подгорный болза Ленинград районда чуртталга түдүгү, салым-ын, нияттын чөмөчөлөзүлгенин четкили көргүзүп турар саж-мелдерин чуга-лааш, чуртталга бажынарнын ачылга-лаа чогур өбүдө кирип турарын, тууду ажалдарын

ЭГЕЛЭЭН

Эт, сүт бүдүрүлгөсү көбүдө, малдын баш санын өстүрө таланын чыңайлашканын кол рольду ойноор. Бу аймакта Чоң-Хемчик районун аймак-айылары баш буртунга белеккай эки чоруткаш, чайлаашкынын организатору эгелээ.

«Искра» колхозтун малчыны башкычы Улут-Хендеевдин Чайлаг-Хемче көчүп эгелээ. Мында Орман-Көтүлөсүгө уурткан семиртир мал бригадасы болгон бир кодон сувай инектер база барган. Хендеевдин Хикитиге 5 кодон хой чайлаглап көшкөн. Малчыларын чайгы үдө турттарында таарышкан өгдөрүн колхоз баштаар черинден ханымган.

«Сүт-Хал» совхозтун Ишкин салбырынчы малы Шеле, Соор, Алды-Ишкенин чайлаарына бар. Брезентини шыпкан 8 өгү малчынарга берген. Боза мал кадарчылары Сүдөр, Тойлу, Мадыр-оол, Семис-оол, Алай-оол олардын колдарына бар. Ишкин башкыны чайлаарында чед берген.

М. СЕВЕН.

Чылдың чартында

Бай-Тайга районда «Тал» совхозтун Ээр-Хавак салбырынчы саанчылары беш чылдың баштайгы чылдың чарты чылдыз. 90 тонна сүт саап алар планын 85 тонна кылдыр күөсөткөн ийикте, азы күрөңгө 60 тонна 400 кг сүтү дужаган.

Саанчылар Хертек Чыбык, Салчак Карап, Донгас Бүрбүштөй, Салчак Чечек олар боттарында бажылаан инек санынан 600—640 кг сүтү сагганар. Булар Натчин-оол эргелекчиден сүт-бараан фермазы сүт бүдүрүлгөсү чартык чыл планын СССР-нин Дээди Советинин согуш-ааламчык үнүдө ажыртүүсүдө дээш күжөннишкенин аялдап турар.

Райондун «Малчы» колхозунун малчынары 171 төрөн сарыктыкынын баазаларын чидирг чок менди камтап алган. «Тал» совхозтун Бай-Тал салбырынчы сарык кадарчысы коммунист эш Дарын-оол 93 төрөн сарыктын 95 бажыны менди камтап алган. Чылдың коммунист эш Салчак 60 бөдөн 60 түдүнү алган.

А. АДЫГБАЙ.

Ёнзак алышкылар

Ховуда трактор шимээрткен. Оон үнү черде доктаавас, чүтө дүшкөн чалсар өйүндө шышыныч кылып баар. Агрегат дескенин кылып-ла турар. Ам сорууга күтсөткөн чеккен—хүнүнү онаа-газы ажыртүүсүнө дей берген. Ол трактордун башкарычты-чы кымыл? Ол болза Иван Ёнзактыр. Оон боду чеди чыл буртунга Балгазынын механизация училешин дооскаш. «Советтик Россия» көдөз ажал-агыл артелине механизаторлай берген.

План-оноалга ажыртүүсүнүн мезен черден ажылы соксалып болбас деп чүбөнү ол амырамында түрүм кылып алган. Часык хову ажыларын баштайгы хүнеринден эгелээш-ле хүнүнү хову-мазын доктаамал 110—120 хуу

куүседин келген. Ёнзакта агыт үдө Балгазынын механизация училешинде өөрөнүп турар болгон часык ажылар үзөндө колхозта практикал чеди келген. Сергей Ёнзак база агызы Ивандун тулак чок ажыдап турар. Ийи агышкы тарылган баштайгы хүнеринден эгелээш-ле чер андарылазында-да, чажылга-даа үлгерилг ажыдап турган болгон агышкы колхозтун даргазы Алексей Артемьевич Дежнев оларнын дугайында мында дээр:

— Алышкылар эр хейлер, ам өөрөнүп турар Сергей-даа биске эки механизатор болур.

Дүшкөн чок өйү чеди келген. Бригадир В. Богосовцев Иван Ёнзак плеткеп тур:

— Хүнүң онаалгазы ажыртүүсө.

Повар Клавдия Толченица чаа-гай мүнү тавакка куткаш, оозун Иванга берип тура:

— Эки ажыдаанынын соода мүлөдн немей база күтүп бер дээр боор сен ала?—деп башта-тангылаар-даа.

— Мынчамай канчаар—деп, оозу хөглүү-биле каттырып кагды.

Чеменилге доозулган. Иван Ёнзактын орунуга оон дунмазы Сергей Ёнзак ээлчегте киритип. Тракторлар база-да шимээртпүндү. Оон арнында өөрүшкү илде: бо хире ажал-ишти түнө-линде эки дүжүт болур.

И. КОЛМАКОВ.

Саанчылар концерти

Барым-Хемчик районда «Шек-пээр» совхозтун төвүндө клубу соңукчулар болгон шолочулар долдур олурупканар. Концерт эгелээ. Ол хун аңа совхозтун Сүд-Кажжа сүт-бараан фермазын бот-тыныгы артистерин чеди келген ол.

«Күш-ажылга мактал», «Дээ-дээ» деп хөйкүл ирлери-биле эгелээш, орус, тыва омук-хөс-лүгүл, мылдат, сымат-хөмөй, улажы-ла турдук. Концерт программасында кышкы-биле ажы-бур 31 көрү-лүгүл бар. Ажы-ишти, амды-рал-чуртталганы ыр болгон хө-жүн-биле сорул кирип, шыпел чоруп бо кичилерин арамында кымарны чок дээр! Он сес харыг

саанчылар, бежен-алдан харыг кадарчылар, бызаа ажаакчылар, механизаторлар—шүптү 17 киж.

Кара костюмунун хөзөндө «Хүндүлөлдү демдээ» орден хер-ленген, бажынык дүгү кеге-рип, бежен хар чед берген-даа болза, ам-даа агык оолдары киж-ки сценала хууджурпүп үнү кээр-ге, көрүкчүлөр айыш часкаа-кы-биле уткан. Ол болза фермада партия бөлүмүнүн секретары, бызаа ажаакчы Ооржак Комбуз, дээр.

Оон күөсөткөн бажынык ала-галары, сымдиг болгон өскө-дөө көрүзүлгөчүлөр чок эки күлөп ал-ган.

Ол мыкаш саанчылар О. Чечек, К. Билчигма, О. Сендикун ир-ла-

гылаан, бызаа ажаакчы Оор-жак Кайгал-оолдун шүлүктөр жомооно, кадарчылар Ооржак Омба, К. Кудар-оолдун көрүзү-лери база солун болгон. Бызаа-чы, чадаан, бажы-биле тыза ырлар алгазын айнагылаан кижикчи сажымынга артат.

Бот-тыныгы бо артистер оюн-карык совхозтун Аякаты салбы-рынга, Кужурлук-Мажалык сүт-бараан фермазына, малчынарга, механизаторларга жооң мурнда база көрүзүп чораннар. Моон соңулар-даа олар райондун өскө сууларынга, фермаларына, хову турлааларына концерттери көр-гүзөр.

Х. МОНГУШ.

Чайлаглаашкын

«Нок-Тей» совхозтун төп сүт-бараан фермазынын инектерин Оораш хову деп черини ол чарында ийи бөлүн кылдыр чайлаглап үндүр берген. Ойт-сиген ийи болгон саалдана база ол черинге кы-лып турар. Саанчыларга, кадарчыларга таарыштыр көмүп чоруп бундалар баа бар.

Даңгаар эртен инектерин кадарчылар чоруту өткөрип, саар чеге сүрүп келерге, эртенгики 5 шанта саанчылар база ында түскөй машина-биле чеди келген тургулаар. Ол дээрге Тыва АССР-нин алдарлы саанчысы Ондар Алай-Нен, фермада мурнакы саанчы Ондар Биче-Уруг болгон чокта чаа «Хүндүлөлдү демдээ» орден-биле шаңктанган Тамара Навай-оол олар-дыр.

Бистиң ферма нуш азыраар ферма-биле социалистик чарышты болгон бирги көзөргөлдү планын ажыртүүсүн дээш шилчир Кызыл тукту алган бис, ам ийги көзөргөлдү база-ла оон тудак чо-ка ажыдап тургаш, күрөңгө сүтү хөйүн-ле бээр дээш кызымак аялдап турар бис.

Д. АРАЧЧА,

совхозта инек кадарчысы.

Улам көвүдөөн

Улут-Хемде Жанов аттыг колхоз-тун Ийи-Тал бригадасында кыргызда пуктуу эки дериттинген. Ам ында электрлүг 20 хачы ажыдап турар. Оон-биле чергелештир 27 киж хал хачымы-биле база кыргыз турар. Эч-не баштай малчы эш Аратына ка-дарып турар хойларын кыргызтан. Оон алган дүгү бир хойга оонаштыр 1,7 кг болгон.

Оон сөөлүндө Долан Узуу-оолдун хойлары келген. Хойларын кыргыз-дазын график баугаар чоруп турар. Кыргызда пуктуу эки дериттинген чөмөңкө черин организастап тур-гускан. Кыргызда-биле чергелештир хойларын чуудазы база эгелээ. «Чымчак адынын» кыргыздазы төнгөн сөөлүндө колхозтун малчы-нары Өвдөн-Шадек, Чөкөчөк, Ба-рыктын Улут-Бектиже болгон Хен-дергеже чайлаглаарлар.

ПИОНЕРЖИ ХӨГЛҮГ ЧАЙ

Нүш-ажылдың болгаш дыштанылганың лагери

Самагалдай ортук шолочынык өөрөнчкелерин бүдүрүлгө бригадасы кыш чыл буртунга тургустунган. Бригаданын ажылы шолоча бүдүрүлгө өөрөнчкелери-ниң өрөдиге эргелекчи эш Пур-лев эки башкарып келген. Брига-данын шөл Самагалдайда 12 ки-лометр хире черде «Чоду-раа» колхозтун сүтүр шилчээр участогу турар.

Делег шөлдүк ортузда хо-ву турлаашкы бажынык бөдй бер-ген көстүл турар. Турлаашкы иш-ти, дыштан таарышкы кылдыр берген. Бригаданын кызыл тугу кайы ырактан-ка көстүл келер. Хо-ву турлаашка ажал-иш кайыны-кынык чоруп турар. Доландын токтоттордун шилчээр-даажы кайыккан.

Ылаштарын, чечектерин тарып олурткан болгон өөрөнчкелер оларны кайгаарлар туралар. Тур-лаада спорт шөлү база бар. Ажы-дам келеш, уруулар маңаа хол бөмбүү, теннис ойноолор. Чурт-таар өрөдөр эки дериттинген, чөмөңкө өрөдө база бар. Хүн чу-руму, бригаданын ажылы планы, хана солун көсүкү черде астыган. Ажы-чөмкө өөрөнчкелер ээлге дээрле белектээр, чөмөңкө шы-нары эки.

Кол-ла чүгө—урууларнык дүр-жүлө ажылы чоруп турар. Тараа культураларынын сорттарын шилчээр ажылы чоруп турар. «Чодураа» колхоз тускай агроном-ны, техниканы, үрөңкөнү үндүрүп берген. Бригада 259 гектар черли: оон 45 газы сугаттыг чер, 88 гек-

тар черде, кызыл-тасты, 15 гек-тарда суланы, 10 гектарда кик-тараны, 5 гектарда картофельди таран, 42 гектар чери дүржүлө шөлүкө тускайлан.

Чай дүржүлө Самагалдай ор-тук шолочынык 7—9 клас-тарын өөрөнчкелери боттарынын лагери ажалдаашкан, дышта-нылар. Шөлдө ажыдаарын түнө-линде эки үрөңкөнү тып-каш, колхозка бөдй дүжүтү ас-тотулмазы база солун болур. Тур-лаа кино көрүлгөсүн чоруп, солунчарын, журналдарын, чечек чогаал номнарын көмүп туралар. Боттарынын электростанциясы ажалдап турар.

И. ПРИНЦЕВ.

Чайны уткаан

«Чаагай үе—чайнык айы үнүп келди, чараш өңүкү чөкө-сиген согонкайды». Бо сөстөр СЭКП-нин Току райкомунун хөзөңкө-нөр кидизиниң организастаан ие хөзөңкөнөр болгон уруулар хү-нүгө баралаткан концертти эгелээ-дыр.

Тоора-Хем суурнун болгон «Май 1-зи», «Свет Тыва» ко-лозтарынч ажыл-ишчилери Тоора-Хем суурнун соңу таланында кө-рүштү чараш ханак кырынык чыгып келген. Урууларынч бо-лаш улауларынч хөглүг үнү, баш-так чүгөсүлөр, каткылар ара-иштиме чарылаан, ыр, шүлүк куттулуп-ла турган.

Аңаа солун оюннар, марылда-лар, концерттер болуула. Чөм-кө культурлуг дыштанылганык үгөөлгө организастаарына ки-дистиң эргелекчи эш Даш-оол, «Май 1-зи» колхозтун Уруулар сады, ВЛКСМ райкомунун ажал-даакчы Светлана Татаркина, То-ора-Хем уруулар содынык ажалдаакчылары, райондун эңне-ге коллектив иденкейлиг кириш-кен.

К. ДОРЖУ.

УРУГЛАРГА СОЛУН КЫЛДЫР

Урууларынч дыштанылганык үгөш—хөглүг чай келген. Бистиң республиканык элзэн хөй өөрөн-чкелери лагерьлерге дыштанылар. Урууларынч чалым дыштаныла-зын организастыг эрттеринге хөй-ишти организастаар, колхоз-моо, пионер ажалдаакчылары үлгү ролду ойнар.

Пионер хөглүг лагерьге чы-гыс-даа катан дыштанык өөрөн-чкы бодунун эштеринге, дүңкө-ларына лагерьге амдырал дү-шкөн, пионерге бажынык Майраа, докхотар, марылдаалар дугайын сеткил хөдөөлөр көрөп бээр. Бир зөөс урууларынч дыштаныла-зын зөөс организастааткан бол-за, өөрүшкүлүг сактымынчар ховор болур чүгөсүл. Уруулар эгелээ-ла дыштанык дээш, бүгү чүдүлгө баш буртунга таарыш-тыр тургузур кыла.

Пионер лагерьлеринге кадрлар

ишлп алмыр база чүгөла айты-ры. Лагерь началькитера, үлгү болгон отряд вожатиларын, жи-жишкелерин професиле ком-теттери, комсомол, үлгү өөрөнчкө организастыг ишлп алмыр. Иденкей-лиг комсомолчулардан, бажынык комсомолчулардан, дээди өөрөнчкө черлериниң студенттериндек үлгү вожатиларын ишлп алмыр чүгөла. Биле-биле, география, фи-зика, математика, төвөү, чүрүлгө бөлүмүнүн удуртуп шыдаар, дүржүлгөсү бажынык кижиз-дикчилер база эки.

Вожатыл ажылы чал эгелер ту-рларынч дээрденде литератур-ны сүмөлө болур. 1965 жылда үн-дүргөн «Вожатыл» дөң журналды бешки, чедики дүржүлгө, ола-журналдын 1963 жылдын үндүрү-лгөсүнч 3, 7, 11 дүржүлгөсү пи-онерге ирлар бар. Ол мыкаш «Народное образование» журна-

да чүгөла материалдар хөдү-биле парлаттып келген.

Пионер лагерьлеринге уруулар боттарынын билеш-мерекенин бедидил, чал чачыларга өөрөнчкө алмырал. Пионер лагерьинч ажал-даакчылары кижиздикке ажалы-нын агы-аңы хөдүлгөсүн боттан-дырып чорудар чүрүлгү. Чайгы дыштаныла үзөндө уруулар В. И. Ленинниң ажалы, амдыралын өө-рөңкөнү уламчылаашкан, оон ча-гызылар амдыралга канчаар боттанп турары-биле танымал-лар. Совет эрге-кагыраның 50 чылдыга тураскааткан «Ленинчи сымдыстар, чырчар-ла» деп бу-зук-шылма көрүлгөсүн ажал ула-кышкыныкынч бүгү мезгелде-леш күөсөдирин ажалды ула-кыдыр болза эки. Өөрөнчкелер-ниң боттарынык иденкейлиг бо-луру көмөч чүгөла.

Е. ТЕРЕКООЛ.

ТЕЛЕГРАФ МЕДЭЭЛЕП, ДАМЧЫЛЫП ТҮР

Француз республиканың президентизи генерал Шарль де Голльдун СССР-ге келиринге холбаштыр

Албанын аял-чорун кылып Совет Эвилелинге келген деп СССР-нин Дээди Советинин Президиумунун болгон СССР-нин чаааыны чалгазын Француз Республикасынын президентизи ге-нерал Шарль де Голль хөдөөл алган дээрин моон мурнунда ды-наткан болгай.

Чеди алдынан дугуржуш-куну баугаар Франциянын пре-зидентизи 1966 чылдың июнь 20-де Совет Эвилелинге келир

—
МУРУУ ВЬЕТНАМДА
ТУЛУУШКУНАР

ХАНОЙ. (СЭТА). Мурнуу Вьет-намын Хосталга армияныкы отрядтары июнь 3-тен 7-ге чедир Контум жоюуга кабарган тулу-ушкуннарга америк шеригинч беш взводун, сайгон шериглер-ниң ийи батальонун болгон ийи взводун буртун-биле ууткан деп, ВНА агентледи «Хосталга агентледи диндымын барым-даалаан, дамчыдып турар. Нат-рештар дөрт вертолетту база анда-а аткан, азын каш уду-бооларын, ийишкөттөрүн болгон тулк машиналарын чок кылган. Хөй санынч боо-чөпөсөтү хулап алган.

—
Харылаа төлээ
чериниң
удурланышыны

ХАНОЙ. (СЭТА). 7-ги флоттук кораблдеринде, а ол мыкаш Мурнуу Вьетнама болгон Тал-ландыда баазаларда турар аме-рик самолёттар июнь 8-те Вьет-намынч Демократтыг Республи-канынч агаар делетинче база катан шүргүп кирип, Вьетнамын районда болгон Хатин, Нган, Тханхоа, Куангбин жоюуларда чурттакчылыг терлерин болгон окомониктер объекттерин бом-балап база бооп турган. Ол-ла хун АКШ-нын болгон сайгон чачыларынч шериг материал ВДР-де илжүтүнч район-нунда деанскаар сугарыч шүр-гүп кирген болгон эркти бооп турган.

Бо араатамыг үлгүлгөдөр-биле холбаштыр Вьетнам улус ар-миянык Дээди командьалынын Харылаа төлээ чери удуула-нышыны Вьетнама хайга-рал болгон контроль таланы-биле делегей комиссияга чорут-кан дээрин ВНА агентледи ды-наттыр турар. Харылаа төлээ че-ри бо үлгүлгөдөрлөр вьетнам та-лазы-биле 1954 чылдын Женева дугуржугаларын болгон деле-гей эргезин үрөңкө кылдыр айткан.

400-тү андара аткан

ХАНОЙ. (СЭТА). Патет-Лаонун армияныкы дайчылары Ла-остун хосталган райондарынч агаарыга май 25-те дөрт аме-рик самолётту андара аткан, оон иштинде үш реактивтг самолёт-

тар бар болгон. «Патет-Лаонун үнү» радионун диндымын ба-рымдаалааш, ВНА агентледиң дамчыдып турары-биле алгыра. Лаостун агаарыга андара аткан америк самолёттарынч ишти са-ны 400 четкен.

тар бар болгон. «Патет-Лаонун үнү» радионун диндымын ба-рымдаалааш, ВНА агентледиң дамчыдып турары-биле алгыра. Лаостун агаарыга андара аткан америк самолёттарынч ишти са-ны 400 четкен.

НАТО чөвүлелиниң сессиязы доозулган

БРЮССЕЛЬ. (СЭТА). Июн сессия дүвөндө дмк ур ма-нац келген журналистерге дү-ортуу чеди, чорда НАТО чө-вүлелиниң сессиязынын түнөл-дүлгөсүн үлөп берген. Ол аңаа-ла бау барымдалаан каас-коя сөстөрлүг чүгө болгон. Чамдык кижилер ону херексеп бөзүн көр-бөш.

Чөсөглөнишкениниң дү-жүрүнүнч, тайбынчы болгон өскө-даа ол ажалдыг чүдүлгөсүн ажалдымын дугайында хоо-зун домктар НАТО диндымында долдуган мындиг болгон. Ол аг-рессти блок нежигүнениниң, «чаагай бодолдарыны» дуга-йында ишти сүмөлөр-даа бар болгулаан. Эвиледи камтаала-рынч эргөкчө чуугалазынч дуга-йында меделет ол докумен-тиниң бирги черинде кирип ту-рар. Наттыккан шериг органи-зациядан (НАТО-дан) Франция-нык үдөр дөш шиттирлөп ал-гы-биле холбаштыр Барын чүк богулаан кыптылган кризист таарыштыр шиттирлөп дээр оордакышкыны агыт сессия-нык ажалдыг кол чери элө-зүн диндымдан илден болгон.

НАТО-нун чөсөглөнишкениниң командьалык организа-ции Францинык деанскаарынч үн-дүр берип деп оон негедөан-нык уламында сессиянык кир-жикчилер чамдык төмөчлөргөн хөдөөл алган.

НАТО-нун шериг колледжи-ни Италияга турар. НАТО-нун мы-нага чедир Вашингтонга турар келген доктаамал шериг бөлү-нү «тогуз чаа оорганар-биле» со-дуру. Францинык болгон оон атлантыкың 14 өмөчлөчлөрүнч арзында харылааларын «бирги элчегде» согу атлантык блогу-нун доктаамал чөвүлелине чу-гаалажыр болгон ол айтырыг-лардан кол түвө чүд дээрин ыламыдап турар. Ол дээрге Ба-рынч Германияда француз ше-риглеринч ролу болгон сорул-гасы болуп турар. Ычалаажык блоктун доктаамал чөвүлө хө-ректин чүгө политикат тала-зы чуугалажыр.

Чөвө болгон Барын чүктер-ниң арзында харылааларынч айтырыларын агыт сессияга чу-гаалажыр көргөн кыдыр-даа түнөлгөсүн бербон болгон ону чуугалажырын доктаамал чөвү-

летче аңаа-ла чал каап каан. Атлантык чөвүлелиниң министр-лер деанскаар эртер декабрь сессиязына ол айтырыг таланы-биле чогуу документ белектэ-рин ол чөвүлөге дааскан болуп турар.

Ортен чылдың күзүндө тур-густуулан, НАТО-нун он чуртта-рымнык шериг министрлери со-ставтыг «түсүк комитет» дикжр чүбөнү ажал-чорудулганынч дугайында өчөтү агыт сессия диндып, оон-биле танымал. Дөчөгөлт илчелди декабрь сес-сиязына кирип. Чоокун чык-чыда стратегия программаны ажалдап кылмыр-биле атланты-ка чурттарынык шериг министр-леринч чөвүлө хуралын июль-де Парижге эрттирер.

Агыт сессиянык бүтү ажылы болгон оон шиттирлөп согу-атлантык блогууну иштинде на-рын чорудулгалар болуп, Фран-ция НАТО-дан үдөр деп тура-жак, ол блок бодунун агрессти, милитаризм шынар-бүдүжү чидирбөзүн база дагы көргүс-кен.

Ю. ЛОПАТИН.

(СЭТА).

Кубанын революстуг чөсөглөт күштериниң вертолёт ужудукчуларынык өөредилгези. (СЭТА-нын фотохроникасы)

ийжл амыдырал калгиданн 23-54.